

Saraçhane dışında saray ahırında görev yapan saraçların varlığı bilinmektedir. Bunlara "sarrâcân-ı hâssa" denmektedir. Seferde padişahın yanında bulunan saray saraçları büyük ve küçük mîrâhurlara bağlı olarak iki sınıf halinde hizmet verirdi. Hassa saraçları has ahıra ait eyer ve koşumları yapar ve tamir ederdi. Cuma selâmlığında padişahın "raht-ı hümâyun" adı verilen mücevherli koşum takımlarına saraç esnafı âmirlerinden rahtvan ağası ile rahtvân-ı sâni bakardı. Saray ahırında vazife gören saraç esnafına sarayda yapılan teşrifat törenlerinde padişah ve sadrazam huzurunda hil'atler giydirilirdi. Padişah huzurunda bayram hediyesinin tesliminde, padişaha at çekilmesinde, saraçbaşıya nevrûziye teslimi sırasında yapılan merasimde ise saraçlar başhalifesine ve saraçlar kâtibine hil'at verildi. Aynı şekilde sadrazam huzurunda bayram hediyesinin gelmesi esnasında gerçekleştirilen törende saraçbaşıya, at hediyesinin gelmesi esnasındaki merasimde ise saraçlar halifesine ve saraçlar kâtibine hil'at giydirilirdi.

Saraç esnafının yaptığı eyerlerin Batı'da hayranlıkla karşılandığı bilinmektedir. XIX. yüzyılda Avrupalı bir seyyah, Osmanlı eyerlerinin eyerin ön ve arkasına yerleştirilmiş tahtadan ve iki eyer kaşından meydana geldiğini, bunların önde uzanan ön kaş ve arkadan uzanan arka kaşın çatısını teşkil ettiğini, ön kaşın iki yanına doğru birer simit yastıkla uzatıldığını, bunların vazifesinin bacakları tutmak olduğunu, en mükemmel eyerlerin XV ve XVI. yüzyıllarda imal edildiğini, Ortaçağ'da ve XVII. yüzyılda eyerlerin semerli olduğunu, bunun da süvarinin bacaklarını sıkıca zaptetmeye yaradığını, XVIII. yüzyılda kullanılan saltanat eyerlerinde sadece ön kısımda semer bulunduğunu, Türkler eyercilikte elli yıl öncesine kadar çok usta oldukları halde yabancı rekabetin bu zenaati

hemen hemen yok ettiğini belirtir. Tanzimat'ın ilânını müteakip inhisarın kaldırılması saraç esnafının düzenini bozdu ve saraçlar muhtelif yerlere dağıldı. Şirket-i Debbâğîyye'nin kurulması ile alınan tedbirlere saraçlar da dahil edildi ve Şirket-i Sarrâciyye teşkil edildi. Böylece saraç eşyaları Avrupa kalitesini yakalayarak hayli ilerleme kaydetti. Şirket-i Debbâğîyye dağılıncaya saraçların durumu sarsıldı, bu esnada saraçhane de yandı ve saraçlar tamamen dağıldı.

BİBLİYOGRAFYA :

Şer'iyye Sicilleri, İstanbul Kadılığı Mahkemesi, nr. 17, vr. 29^b; nr. 30, vr. 92^b; nr. 32, vr. 66^a; nr. 40, vr. 45^b; nr. 41, vr. 12^a; nr. 43, vr. 4^{a-b}; nr. 57, vr. 13^a, 44^b; BA, HH, nr. 21370, 24051; BA, İstanbul Ahkâm Defteri, nr. 3, s. 277; nr. 5, s. 170-171; nr. 7, s. 244; BA, MD, nr. 115, s. 351, hk. 1507; BA, KK, nr. 71, s. 706; BA, Cevdet-Belediye, nr. 5186; BA, Cevdet-Dahiliye, nr. 2240, 6077, 12867, 12913, 12995, 16077; Evliya Çelebi, *Seyahatnâme* (haz. Orhan Şaik Gökyay), İstanbul 1996, I, 284; Silâhdar, *Tarih*, II, 732; Ahmed Refik [Altınay], *Hicri On İkinci Asırda İstanbul Hayatı (1100-1200)*, İstanbul 1988, s. 41; P. Le Comte, *XIX. Yüzyıl Sonu Türkiye'de Sanatlar ve Zenâatler* (trc. Ayda Düz), İstanbul 1975, s. 132; Tahsin Özcan, *Fetvalar Işığında Osmanlı Esnâfi*, İstanbul 2003, s. 133; Ali Rıza Bey, "XIII. Asr-ı Hicri'de İstanbul Hayatı", *Peyâm-Sabah*, İstanbul 31 Teşrinievvel 1337-38, s. 3; M. Çağatay Uluçay, "İstanbul Saraçhânesi ve Saraçlarına Dair Bir Araştırma", *TD*, III/5-6 (1953), s. 148; Uğur Göktaş, "Saraçlar", *DBİst.A*, VI, 459.

ZEKİ TEKİN

SARAKUSTA

(سرقسطة)

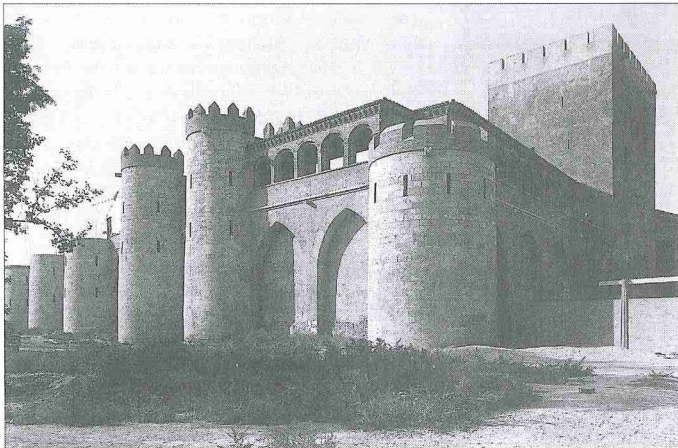
İspanya'da tarihî bir şehir.

İspanya'nın kuzeydoğusunda, Ebro nehrinin sağ yakasında olup Zaragozaza idarî bölümünün ve Aragon özerk bölgesinin merkezidir. Milâttan önce 24 yılında Ro-

ma İmparatoru Augustus tarafından İberler'e ait tarihî Salduba kalıntıları üzerinde askerî bir üs olarak kurulmuş ve kurucusuna izâfetle verilen Caesarea Augusta adı zamanla Cesaragosta, İslâm hâkimiyeti döneminde Sarakusta ve günümüzde Zaragoza şekline dönüşmüştür. Şehir, Romalılar'dan kalma surlarının ve evlerinin çevrede bol bulunan kireç taşından yapılması, ayrıca evlerin dışının badana edilmesi sebebiyle Medînetülbeyzâ (beyaz şehir) adıyla da tanınmıştır. Kaynaklarda Sarakusta havası güzel, suları bol ve tatlı, arazisi verimli, bağ ve bahçeleriyle ünlü bir yer diye tanımlanmakta ve özellikle Sarakustiyye adı verilen samur kürk işlemeciliğinde çok ileri bir düzeyde olduğu belirtilmektedir. Yine kaynaklarda Ebro nehri üzerine kurulmuş büyük köprü ile büyük camisinden bahsedilmekte, ayrıca şehre zehirli sürüngenlerin giremediği ve burada yiyeceklerin yıllarca bozulmadan kalabilirdiği gibi bilgilere de yer verilmektedir (*Zikru bilâdi'l-Endelüs*, I, 70-71; Himyerî, s. 317; Makkarî, I, 196-197).

95 (714) yılında Mûsâ b. Nusayr'ın fetrettiği Sarakusta, bu tarihten Aragon Kralı I. Alfonso tarafından ele geçirildiği 512 (1118) yılına kadar İslâm hâkimiyetinde kalmış ve fetih, valiler, emirlik, halifelik, mülûkü't-tavâif, Murâbitlar dönemlerini yaşamıştır. Bu süreç boyunca ortasında bulunduğu es-Sağrûlâ'lâ bölgesinin merkezi olan Sarakusta nüfusu, güçlü surları ve stratejik konumu ile Endülüs'ün en önemli şehirlerinden birini teşkil etmiştir.

İslâm hâkimiyeti döneminde kuzeydeki hıristiyan krallıklarına karşı Endülüs'ün en önemli savunma merkezlerinin başında gelen Sarakusta, Kurtuba (Cordoba) yönetimi sırasında girilen birçok isyana sahne oldu. 136 (753) yılında Emevî Valisi Sumeyl b. Hâtim el-Kilâbî, isyancı Âmir el-Abderî ve Hubâb b. Revâha ez-Zührî'nin baskıları sonucu şehirden ayrılmak zorunda kaldı. Ancak bir yıl şehri ellerinde tutan Âmir ve Hubâb halk tarafından yakalanarak ordusuyla gelen Emevîler'in son genel valisi Yûsuf b. Abdurrahman el-Fihri'ye teslim edildi. 157'de (774) Sarakusta'da Hüseyin b. Yahyâ el-Ensârî, Berşelûne (Barselona) Valisi Süleyman b. Yakzân ile birlikte hareket ederek ayaklandı (Makkarî, III, 48). Endülüs Emevî Devleti'nin kurucusu ve ilk emîri I. Abdurrahman'ın gönderdiği Sa'lebe b. Ubeyd şehri bir süre kuşattıktan sonra kendisine yapılan barış teklifini kabul etti, ancak teklifinde samimi olmayan Süleyman b. Yakzân tarafından esir alındı. Bir süre sonra Frank Kralı Char-

Sarakusta'da
Ca'feriyye
Sarayı

lemagne, Sarakusta önlerine geldiyse de yenilerek geri çekildi (161/778). Kazanılan bu başarının ardından Hüseyin b. Yahyâ, Süleyman b. Yakzân'ı öldürüp şehre tek başına hâkim oldu. Bunun üzerine I. Abdurrahman ordusunun başında bizzat Sarakusta'yı kuşattı ve hâkimiyetini kabul eden Hüseyin b. Yahyâ'yı şehre vali tayin etti (165/781). Fakat ardından Hüseyin tekrar ayaklandı ve bu defa yine I. Abdurrahman'ın bizzat gelmesi üzerine halk tarafından yakalanarak hükümdara teslim edildi ve ortadan kaldırıldı (167/783). Sarakusta, 172'de (788-89) I. Hişâm'a karşı başlatılan ayaklanmadan sonra bir asır süreyle, çoğunluğunu taht mücadelesi veren hânedan mensuplarının oluşturduğu çeşitli isyancılar tarafından kısa aralıklarla ele geçirildi; bir ara İspanyol kökenli Benî Kasîf hânedanının elinde kaldı. Her ne kadar birçok defa devlet güçleri tarafından geri alındıysa da şehirde tam bir istikrar sağlanamadı.

276 (889) yılında Ebû Yahyâ Muhammed et-Tücbî'nin vali tayin edilmesiyle Sarakusta'da Endülüs Emevî Devleti'nin sonuna kadar sürecek olan Tücbîler dönemi başladı. III. Abdurrahman, Sarakusta Valisi Muhammed b. Hâşim et-Tücbî'nin, mücadele içinde olduğu Leon ve Navarra (Neberre) krallıklarıyla ittifak kurup Leon Kralı II. Ramiro'nun hâkimiyetini tanıması üzerine 326'da (937-38) Sarakusta önlerine gelerek şehri bir süre kuşattıktan

sonra Tücbî'nin itaatini yeniden sağladı ve onu valilik görevinde bıraktı. Ardından devletin yönetimini fiilen elinde tutan Başvezir Mansûr, kendisine karşı çıkan oğlu Abdullah'la birlikte ayaklanarak Endülüs'ü aralarında paylaşma planları yapan Sarakusta Valisi Abdurrahman b. Mutarrif et-Tücbî'yi yolsuzluk gerekçesiyle görevinden alıp yerine oğlu Yahyâ'yı getirdi; bir süre sonra da Abdurrahman'ı idam ettirdi (379/989). Yahyâ b. Abdurrahman'ın ardından yerine oğlu Münzir geçti (400/1010). Bölgede güç kazanması üzerine hükümdarlığını ilân eden Münzir b. Yahyâ, Kastilya, Barselona, Navarra ve Leon krallıklarıyla dostluk kurdu. Onun zamanında Sarakusta en sakin dönemlerinden birini yaşadı, nüfusu arttı ve refah seviyesi yükseldi. Münzir'in 414 (1023) yılında ölümünden sonra oğlu Yahyâ, ondan sonra da II. Münzir b. Yahyâ tahta çıktı. II. Münzir'in öldürülmesi üzerine baş gösteren siyasî çalkantılar sonucu Arap asıllı Benî Hüd ailesine mensup Emevî kumandanlarından Süleyman b. Hüd şehri zaptederek burada yetmiş yıla yakın bir süre hâkimiyet sürecek olan Hüdîler hânedanını kurdu (431/1039). Sarakusta'da hüküm süren son Hüdî emri Abdülmelik İmâdüddele'nin İspanyollar'la iyi ilişkiler içinde olmasına tepki gösteren halk onu şehirden çıkarıp yönetimi devralmaları için Murâbitlar'ı davet etti. Belensiye Valisi Ebû Abdullah Muhammed el-Lemtûnî'nin gelme-

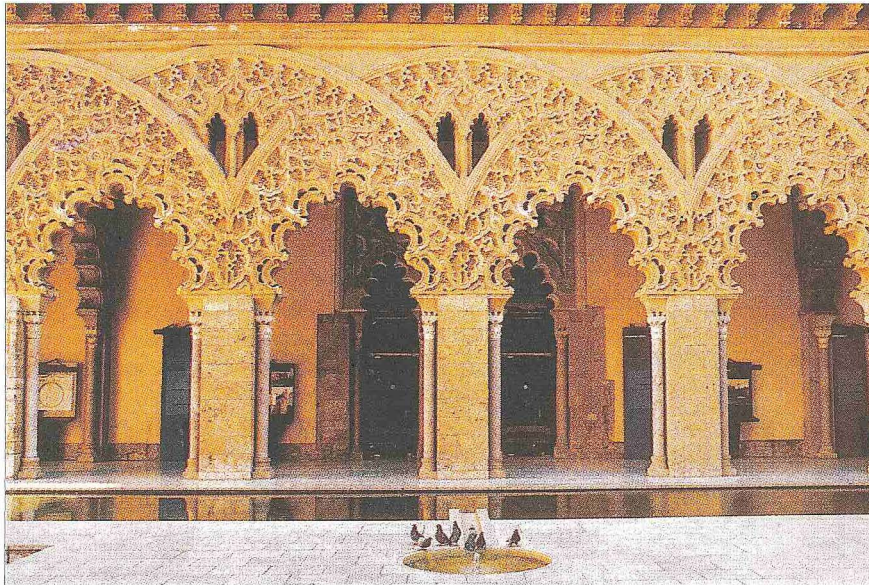
siyle şehir Murâbitlar'ın Endülüs'te hâkimiyet altına aldıkları son merkez oldu (503/1110). Ancak yönetimleri uzun sürmedi ve çevredeki hristiyan krallıklarının oluşturduğu Aragon Kralı I. Alfonso kumandasındaki müttefik ordunun yedi ay süren bir kuşatmanın ardından şehri almasıyla dört asırdan beri devam eden İslâm hâkimiyeti sona erdi (4 Ramazan 512 / 19 Aralık 1118).

İslâm hâkimiyetinde kaldığı 404 yıl boyunca Endülüs'ün en önemli merkezlerinden biri olan Sarakusta'da ilim, felsefe ve edebiyat alanlarında Sâbit b. Hazm, oğlu Kâsım b. Sâbit ve torunu Sâbit b. Kâsım, İsmâil b. Halef, İbn Bâcce, Eşterkûnî, Ebû'l-Hasan Ali b. İbrâhim ve Ebû Ali es-Sadeff gibi ünlü kişiler yetişmiştir. Fakih, filozof ve siyaset tarihçisi İbn Ebû Rendeka et-Turtûşî ve şair İbn Derrâc el-Kastallî de hayatlarının önemli bir bölümünü Sarakusta'da geçirmişlerdir. Adı Sarakusta ile birlikte anılan kişilerden biri de fethine katılan ve ardından burada yaşayarak öldüğünde yaptırdığı caminin yanına gömülen ve mezarı çok sayıda kişi tarafından ziyaret edilen tâbiînden Haneş b. Abdullah'tır (Makkarî, I, 278). Sarakusta'da İslâm dönemine ait en önemli mimarlık eserlerinin başında Ca'feriyye Sarayı gelmektedir. Bütün özellikleriyle mülûkû't-tavâif mîmarisini temsil eden ve günümüze ulaşmış bulunan eser Hüdî Hükümdarı Ebû Ca'fer Ahmed el-Muktedir-Billâh tarafından yaptırılmış bir kale-saraydır (*Dîa*, XI, 227). Kaynaklarda el-Mescidü'l-câmi' adıyla kaydedilen büyük caminin de Endülüs'teki başlıca camilerden biri olduğu yapılan kazılardan anlaşılmaktadır. Önemli bir karayolu ve demiryolu kavşağında bulunan ve nüfusu 2008'de 655.000 olarak tahmin edilen şehirde makine, dokuma ve gıda endüstrisi gelişmiştir.

BİBLİYOGRAFYA :

İbn Hayyân, *el-Muktebes fi târihi'l-Endelüs* (nşr. İsmâil el-Arabî), Mağrib 1411/1990, s. 40; Şerîf el-İdrîsî, *Nüzhetü'l-müşâk*, Beyrut 1409/1989, II, 554; *Ahbar mecmû'a*, s. 102-105; Yâkût, *Mu'cemü'l-büldân*, III, 212-213; İbnü'l-Esîr, *el-Kâmil*, VI, 117-118, 158; *Zikru bilâdi'l-Endelüs: Una Descripción anónima de al-Andalus* (nşr. ve trc. L. Molina), Madrid 1983, I, 70, 116; İbn İzârî, *el-Beyânü'l-muğrib*, II, 56-57, 69, 137-138, 282-283; III, 175-178, 221-224; İbn Haldûn, *el-İber*, IV, 124, 134, 140, 163-164; Himyerî, *er-Ravzü'l-mi'târ*, s. 317; Makkarî, *Nefhu't-tîb*, I, 150, 166, 196-197, 273, 278, 301, 441; III, 29, 41, 48; IV, 472; ayrıca bk. İndeks; J. Bosch Vilá, *El Reino de Taifas en Zaragoza*, Zaragoza 1960; B. Martinez, *La Aljaferia*, Zaragoza 1970; C. Lopez, *Historia de Zaragoza*, Zaragoza 1977; Hâlid es-Sûfî, *Târîhu'l-'Arab fi'l-Endelüs*, Bingazi 1980, I, 142-143, 292-301; II, 64-68, 151-152; Abdur-

Ca'feriyye Sarayı'nın avlu revakından bir görünüşü

rahman Ali el-Haccî, *et-Târîhu'l-Endelüsî*, Dimaşk 1407/1987, s. 355-366; L. Fuentes, *La Filosofía Islámica en Zaragoza*, Zaragoza 1987; M. Abdullâh İnân, *Devletü'l-İslâm fi'l-Endelüs: Mine'l-feth ilâ bidâyeti 'ahdî'n-Nâşir*, Kahire 1408/1988, s. 187-188, 341; a.e.: *Düvelü't-tavâ'if*, Kahire 1408/1988, s. 264-296; Abdülmecid Na'nâi, *Târîhu'd-devleti'l-Ümeviyye fi'l-Endelüs*, Beyrut, ts. (Dârü'n-nehdâti'l-Arabiyye), s. 439-440; L. de Miquel, "La conquista de Zaragoza", *al-Andalus*, XII, Madrid 1947, s. 65-96; J. A. Souto, "El problemamiento del termino de Zaragoza (siglos VIII-X)", *Anaquel de Estudios Arabes*, III (1992), s. 113-152; E. Lévi-Provençal, "Saragosa", *IA*, X, 200-203; M. J. Viguera, "Sarakusta", *EP* (İng.), IX, 36-38; A. Engin Bektaş, "Endülüs", *DİA*, XI, 227.

CÂSİM EL-UBÛDÎ

SARAKUSTÎ, İsmâil b. Halef

(إسماعيل بن خلف السرقسطي)

Ebû Tâhir İsmâil b. Halef
b. Saïd es-Sarakustî
(ö. 455/1063)

Endülüslü kıraat âlimi.

Aslen Endülüslü'n doğusundaki Sarakusta'dan olup Endelüsî ve Mısırlı nisbeleriyle de anılır. Yâkût'un onu Sıkkılı (Sicilyalı) diye kaydetmesi, Sarakusta / Zaragoza ile Sicilya'daki Saraküse / Siracusa'yı birbirine karıştırmasının sonucu olmalıdır. İlk eğitim dönemi hakkında bilgi yoktur. Daha sonra Mısır'a yerleşip uzun yıllar hadis rivayet etti, kıraat ve hadis öğretimiyle meşgul oldu. Kaynaklar onun sadece iki hocasından söz etmekte olup bunlar Ebû'l-Hasan Ali b. İbrâhîm el-Havfî ile kıraate dair *el-Müctebâ* adlı eserin müellifi şeyhü'l-kurrâ Ebû'l-Kâsım Abdülebbâr b. Ahmed et-Tarsûsî'dir. Önde gelen talebeleri arasında fakih Cümâhir b. Abdurrahman, İbnü'l-Haşşâb Ebû'l-Hüseyin Yahyâ b. Ali b. Ferec ve oğlu Ca'fer'in adları zikredilmektedir.

Sarakustî kıraat, dil ve edebiyat alanında dönemin önde gelen âlimleri arasında yer aldı, Mısır'da Amr b. Âs Camii'nde uzun yıllar kıraat öğretimiyle meşgul oldu. Kıraat vecihleriyle ilgili izah ve tercihleri başta çağdaşları olmak üzere bu alanın ileri gelen isimleri tarafından dikkate alınmış ve eserlerine aktarılmıştır. Mekki b. Ebû Tâlib'in (ö. 437/1045) onun yedi kıraatle ilgili tercihlerini eserinde kaydettirmesi bunun önemli bir örneğini oluşturur. Uzun süre Arap dili ve edebiyatı öğretimiyle de meşgul olan Sarakustî'nin İbn Mugallis el-Kaysî olarak bilinen Ebû Muhammed Abdülazîz b. Ahmed ile şiire ilişkin tartışmalara girdiği yönündeki bilgiler onun bu alandaki birikimini ortaya koyacak niteliktedir

(İbn Hallikân, II, 366). Yâkût, Sarakustî'nin diğer kaynaklarda 1 Muharrem 455 (4 Ocak 1063) olarak kaydedilen ölüm tarihi için "510 (1116) sonrası" ifadesini kullanmışsa da Safedî'nin belirttiği gibi bu bir yanlış olmalıdır. Zirikî onun Sarakusta'da vefat ettiğini kaydetmektedir.

Eserleri. 1. İ'râbü'l-Şurûn. Hocası Ali b. İbrâhîm el-Havfî'nin *el-Burhân fi tefsiri'l-Şurûn* adlı kitabını ihtisar ettiği eserin dokuz cilt olduğu belirtilmiştir (Manisa İl Halk Ktp., nr. 158; Berlin Devlet ve Tunus Millî kütüphaneleriyle İskenderiye Belediye Kütüphanesi'nde bulunan bazı ciltleri için bk. *el-Fihrisü's-şâmil: 'Ulümü'l-Şurûn, mahtûâtü't-tefsîr*, I, 100). **2. el-İktifâ' fi'l-kurrâ'ati's-seb'.** Kıraatle ilgili yeterli bilgileri ihtiva etmesinden dolayı müellifin bu şekilde isimlendirdiği eser iki bölümden oluşur. Birinci bölümde kıraat imamlarının usulleri, ikinci bölümde ise ihtilâf ettikleri hususlar sûre sûre ele alınmıştır. Eseri Hâtîm Sâlih ed-Dâmir neşretmiştir (Dimaşk 1426/2005). **3. Divân.** İbn Hayr'ın *Fehrese*'de ve İbnü'l-Cezerî'nin *Gâyetü'n-Nihâye*'de zikrettiği eserin günümüze ulaştığına dair bilgi bulunmamaktadır. **4. el-'Unvân fi'l-kurrâ'ati's-seb'.** Kolay öğrenilmesi ve ezberlenmesi için müellifin *el-İktifâ'*'daki senedleri hafzederek kaleme aldığı kitap oldukça ilgi görmüş, Kastallânî'nin belirttiğine göre Şâtîbî'nin *Hırzû'l-emânî*'sine kadar Mısır'da daha çok bu eser ezberlenmiştir. Abdüzzâhir b. Neşvân el-Cüzâmî'nin *Şerhu'l-'Unvân* adıyla üzerine şerh yazdığı (nüshaları için bk. *el-Fihrisü's-şâmil: 'Ulümü'l-Şurûn, mahtûâtü't-tefsîr*

kurâ'ât, I, 201-202) ve Züheyr Gâzî Zâhid ile Halîl Atıyye'nin neşrettiği (bk. bibl.) kitap, İbnü'l-Cezerî'nin *en-Neşri* ve Sirâced-din en-Neşşâr'ın *el-Bedrü'l-münîr*'i ile *el-Büdûrû'z-zâhire*'sinin kaynakları arasında yer alır. İbnü'l-Cezerî, Şâtîbî'nin *Hırzû'l-emânî*'si ile *'Unvân* arasındaki ihtilâfları *Tuhfetü'l-ihvân fi'l-hulfi beyne's-Şâtibiyye ve'l-'Unvân*'ında ele almıştır. **5. Muhtaşaru Kitâbi'l-Hücce.** Ebû Ali el-Fârisî'nin *el-Hücce li'l-kurrâ'ati's-seb'a* adlı kitabının özeti olup herhangi bir nüshasına rastlanmamıştır. Yâkût, Sarakustî'ye *el-'Uyûn* adıyla bir eser daha nisbet ederse de *el-'Unvân*'ın nâşirleri, başka kaynaklarda zikredilmeyen bu eserin müellifin *el-'Unvân*'ının tahrif edilerek yazılmış şekli olabileceğini ileri sürmüştür.

BİBLİYOGRAFYA :

İsmâil b. Halef es-Sarakustî, *el-'Unvân fi'l-kurrâ'ati's-seb'* (nşr. Züheyr Gâzî Zâhid – Halîl Atıyye), Beyrut 1406/1986, s. 39, ayrıca bk. neşredenlerin girişi, s. 5-13; Mekki b. Ebû Tâlib, *el-Keşf 'an vücûhi'l-kurrâ'ati's-seb'* (nşr. Muhyiddin Ramazan), Beyrut 1407/1987, I, 32, 227, 228, 232, 240, 292, 396; II, 177; İbn Hayr, *Fehrese*, s. 417; İbn Beşkûvâl, *eş-Şıla*, Kahire 1966, I, 105; Yâkût, *Mu'cemü'l-üdeba'*, VI, 165-167; İbn Hallikân, *Vefeyât* (Abdülhamîd), I, 211; II, 366; Safedî, *el-Vâfi*, IX, 116; Zehebî, *Ma'rifetü'l-Şurûn* (Altıkulaç), II, 805; İbnü'l-Cezerî, *Gâyetü'n-Nihâye*, I, 64; a.m.f., *en-Neşri*, I, 64-66; Ahmed b. Muhammed el-Kastallânî, *Letâ'ifu'l-işârat* (nşr. Âmir Seyyid Osman – Abdüssabûr Şâhin), Kahire 1392/1972, I, 89; Zirikî, *el-A'lâm*, I, 310; *el-Fihrisü's-şâmil: 'Ulümü'l-Şurûn, mahtûâtü't-tefsîr* (nşr. el-Mecmau'l-melekî), Amman 1987, I, 81-82, 201-202; a.e.: *'Ulümü'l-Şurûn, mahtûâtü't-tefsîr ve 'ulümüh* (nşr. el-Mecmau'l-melekî), Amman 1989, I, 100.

MEHMET EMİN MAŞALI

İsmâil b. Halef
es-Sarakustî'nin
el-İktifâ'
fi'l-kurrâ'ati's-seb'
adlı eserinin
ilk iki sayfası
(Nuruosmaniye Ktp.,
nr. 53/1)

